

عنوان مقاله:

مسجد جامع ساوه در گذر زمان با تکیه بر روایات تاریخی و شواهد

محل انتشار:

ماهنامه باغ نظر، دوره 19، شماره 117 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

لیلا افشار - کارشناس ارشد نقاشی ایرانی، دانشکده هنرهای تجسمی، دانشکدگان هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، ایران.

شهره جوادی - استادیار گروه مطالعات عالی هنر، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

چکیده بیان مسئله: مسجد جامع ساوه با وجود قدمت زیاد و باقی ماندن از دوران اولیه اسلامی، سلجوقی، ایلخانی و صفوی آن گونه که شایسته است بررسی نشده و آنچه از گذشته تاکنون به عنوان نتایج کاوش ها ارائه شده بسیار اندک و حاوی ابهاماتی است که باید مورد بازنگری قرار گیرد. در بازدید میدانی اخیر در تاریخ ۴ خرداد سال ۱۴۰۱ نکاتی کشف شد که تاکنون در هیچ مقاله یا گزارشی ذکر نشده، از جمله مواردی درباره چارتاقی، تزیینات معرق گچی در شبستان اولیه ستون دار، ناوهای گرداگرد مسجد و محراب های گچی سه گانه در امتداد محراب قبله. هدف پژوهش: برای دست یابی به الگوی اولیه مسجد با تکیه بر پیشینه تاریخی بنا و سیر تحولات آن در دوران مختلف، ضروری است آراء موجود بازنگری و به رفع ابهامات براساس بازدید میدانی اخیر پرداخته شود. روش پژوهش: روش تاریخی- اسنادی و گردآوری اطلاعات به شیوه کتابخانه ای و میدانی (مصاحبه با پژوهشگران و بازدید میدانی) است، سپس اطلاعات دسته بندی و جهت پاسخ به برخی ابهامات و تناقض ها با یافته های اخیر مطابقت داده می شود. نتیجه گیری: جامع ساوه یکی از مساجد کهن ایران با شبستان ستون دار (الگوی مسجد پیامبر) و آثاری از دوران سلجوقی، ایلخانی، صفوی و قاجار است که با آنکه ویژگی های منحصر به فردی دارد اما تاکنون در هاله ای از ابهام مانده است. شواهد قدمت بنا را احتمالا پیش از مسجد فهرج و تاریخانه می رساند. اقوال مبتنی بر وجود آتشکده نیز در تاریخ بنا آمده اما در مورد این مکان نظرات مختلفی وجود دارد که برای هیچ کدام سند و مدرکی ارائه نشده است. یافته های اخیر نکاتی جدید در این بنا را نشان داد که پاسخ برخی ابهامات و راهگشای پژوهش های آتی خواهد بود.

کلمات کلیدی:

مسجد جامع ساوه، پیشینه، صدر اسلام، سلجوقی، چارتاقی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1608311>

